

нею студенти формують уміння аналізувати інформацію, висловлювати власну думку, вдосконалюють навички роботи на комп'ютері.

З ціллю формування професійно-етичних умінь та навичок студенти на заняттях працюють з кейсами, які допомагають розкривати і аналізувати головні аспекти професійної та комунікативної культури соціолога. Етичні виміри професіоналізму соціолога, моральні вимоги професії студенти опановують під час вивчення Кодексу професійної етики соціолога. На семінарських заняттях у групових дискусіях студенти аналізують етичні норми організації професійної діяльності і трудових відношень; етичні норми науково-дослідної діяльності; етичні норми наукового спілкування (публічні виступи, презентація результатів соціологічних досліджень і наукові публікації) та інші аспекти професійно-етичної діяльності соціолога. Важливою складовою курсу є оволодіння різними прийомами комунікативної культури у професійному спілкуванні та технологіями професійної самоорганізації.

На заняттях використовуються також методики, які можуть поєднувати разом тренінгові і мультимедійні технології. До таких інновацій можна віднести – відеотренінг. Така методика роботи ефективно доповнює та підкріплює сприймання нової інформації та її аналіз. Зазвичай відеотренінг використовується після усного виступу викладача по темі. Фрагменти відеозапису також можуть слугувати як ілюстрації у процесі міні-лекції.

Ефективне використання інноваційних технологій навчання під час викладання курсу «Професійна та комунікативна культура соціолога» допомагає сформувати у майбутніх соціологів необхідні їм професійно-етичні та комунікативні компетенції, а саме: швидко орієнтуватися у ситуації взаємодії, діагностувати і розв'язувати складні взаємозв'язки, привертати увагу співрозмовника та справляти позитивне враження; аргументовано вибирати рішення щодо моральних дилем у професійній діяльності за фаховим спрямуванням; аналізувати та вирішувати етичні проблеми в різних професійних контекстах; приймати етично виважені рішення в складних ситуаціях професійної взаємодії; демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань та демонструвати вміння професійної самоорганізації.

2.7. Оціночні дослідження в соціальній сфері: теорія та практика

О.М. Поплавська
oksanadom@ukr.net

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
факультету управління персоналом,
соціології та психології

ДВНЗ «Київський національний економічний університеті імені В. Гетьмана»
м.Київ, Україна

ОЦІНЮВАННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК СОЦІО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА

Незаперечним є факт того, що людина – центральний об'єкт і суб'єкт економіки. Вона ефективно реалізуючи себе на ринку праці, продукує нові товари і послуги, у той самий час та сама людина є споживачем послуг і товарів, що виробляються іншими особами. Тобто чим більш матеріально забезпеченою є людина, тим більше вона стимулює виробництво нових

товарів та послуг. Але це один бік економіки – матеріальний. Є соціальна складова – потреби людей впливають на асортимент товарів, послуг; висуваються вимоги до якості, визначається вектор розвитку економіки; обираються інструменти, механізми управління економікою. Усе це формує і характеризує певний рівень благополуччя людини.

Найчастіше категорію «благополуччя» розуміють як стан, що характеризується здоров'ям, щастям і процвітанням [2]. Разом з тим науковці підкреслюють, що благополуччя охоплює й психологічну сферу – стан задоволеності та соціальну – розвиток особи, суспільна значущість (зокрема, Shah, H., & Marks, N. зазначали, що благополуччя ... окрім почуття задоволеності та задоволеності, благополуччя означає розвиватися як особа, бути виконаною і робити внесок у спільноту [1]. Автор вважає, що благополуччя є багатоаспектною дефініцією. Воно характеризується визначеним (прийнятним) рівнем соціолого-економічного та психолого-фізіологічного буття людини й проявляється ознаками безпеки, задоволеності, а також певною структурою мотиваційних чинників.

Нажаль єдиного підходу до оцінювання благополуччя у світі не існує. Де-які країни, прийнявши за основу стандарти благополуччя, здійснюють порівняння досягнутого рівня стандартів з маркетами (індикаторами) якості; деякі – оперують лише показниками індексу людського розвитку, індексу щастя, тощо.

Зважаючи на потребу наближення практик оцінювання життєдіяльності населення в ЄС та Україні, автор пропонує зосередити увагу на виробленні єдиних підходів оцінювання і розуміння благополуччя.

Проаналізувавши наявні в Україні методики оцінювання різних аспектів життя людини, методику визначення індексу людського розвитку [3], ми дійшли висновку, що вони не дозволяють у повній мірі сформулювати бачення про благополуччя українців. Таким чином, нами було розроблено ряд пропозицій щодо удосконалення методології оцінювання благополуччя.

Авторська методика оцінювання благополуччя населення ґрунтується на використанні соціологічних та аналітичних методів дослідження. Запропоновано виділити чотири основних кластери населення за ознаками базових мотивів та віднесення до ринку праці (занятості) й виділено наступні базові групи аспектів життєдіяльності для оцінювання рівня благополуччя:

1. Здоров'я;
2. Матеріальне благополуччя;
3. Освіта;
4. Соціальна участь та інфраструктура;
5. Ризики та безпека.

Кожна з груп залежно від кластеру має власний набір показників. Разом з тим, під час оцінювання, запропоновано для усіх показників виділити два рівні досягнення: базовий (мінімальний) та пріоритетний. Так, базовий рівень досягнення передбачає такі ознаки і характеристики благополуччя, за яких основні потреби людини (фізіологічні, гігієнічні, деякі соціальні, праці та безпеки) задоволені у повній мірі з урахуванням розширеного відтворення населення. Пріоритетний рівень досягнення охоплює більше показників якості задоволення базових та потреб вищого рівня (самореалізації, розвитку), дозволяє співставити потенціал держави, бізнесу суспільства щодо консолідації зусиль для забезпечення економічної та соціальної безпеки країни, відтворення соціально відповідального суспільства, гармонійне існування у глобальній економічній системі.

Зрозуміло, здійснення оцінювання благополуччя за такою методикою має ряд проблемних «зон». Зокрема, якісне оцінювання вимагає ґрунтового фінансового забезпечення, суттєвих трудових затрат. Проте користь від такого дослідження очевидна – можливість планувати й реалізовувати затребувані програми соціально-економічного розвитку країни, створюючи адаптивну систему економічної та соціальної безпеки [4] країни.

Використана література:

1. Shah, H., & Marks, N. (2004). A well-being manifesto for a flourishing society. London: The New Economics Foundation p2. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://b3cdn.net/nefoundation/813660812dc0c82af5_vkm6vve98.pdf.
2. Кембриджський словник – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.dictionary.com/browse/well-being>.
3. Лібанова Е.М., Власенко Н.С., Власюк О.С. та ін. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки та сучасний стан / Рада з вивчення продуктивних сил України НАН України; ПРООН. – К. : СПД Савчина, 2002. – 123 с.
4. Поплавська О.М. Стратегія соціальної безпеки України в умовах глобалізаційних змін // Соціально-трудові відносини: теорія і практика. Зб.наук.праць. – К.: КНЕУ, №2 (10), 2015. – с.137–143.

2.8. Соціальні технології: можливості та перспективи використання

Вонберг Т.В.

t.vonberg@ukr.net

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри управління персоналом

та економіки праці факультету управління персоналом,

соціології та психології

ДВНЗ «Київський національний економічний університеті імені В. Гетьмана»

м.Київ, Україна

СОЦІАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ «ПРАЦЕТЕРАПІЯ» В УМОВАХ ІНТЕРНАТНИХ УСТАНОВ

Очевидно, працетерапія, як соціальна технологія, в поєднанні з культурно-дозвільною діяльністю в умовах інтернатної установи має важливе реабілітаційне та профілактичне значення щодо усунення чи навіть попередження суїцидів, депресії, нервово-психічних розладів осіб з інвалідністю та осіб похилого віку [1].

При чому, на наш погляд, проведення трудової реабілітації, зокрема працетерапії, в інтернаті має ґрунтуватися перш за все на повазі до особистості кожного підопічного з урахуванням його потреб, рівня соціального функціонування, наявного реабілітаційного потенціалу, а також з дотриманням законодавства (залучення підопічних у трудові заходи здійснюється виключно в разі їх добровільної усвідомленої згоди, що фіксується в історії хвороби).

Разом із тим, працетерапія сприяє розвитку особистості осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, їх зацікавленості у набутті певної компетенції, формуванню та закріпленню позитивного ставлення до праці [2].

Проте, найголовніше в працетерапії – це те, що в умовах інтернатної установи вона дозволяє зменшити та компенсувати дефекти психіки, які виникають у підопічних інтернатних установ і розвиваються через фактор бездіяльності. В свою чергу, останній може бути пов'язаний як з особливостями хвороб, так і з тривалим перебуванням зазначених осіб у стаціонарі [3, 203].

Отже, основне призначення працетерапії в умовах інтернатної установи – це відновлення, поживлення та стимулювання згасаючої діяльності та руху, що сприятиме насиченню життя